

หัวข้อวิจัย	ความรอบรู้ด้านสุขภาพกับการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในแกนนำชุมชนในพื้นที่อำเภอศรีนคร จังหวัดสุรินทร์
ชื่อผู้วิจัย	นางจันทกานต์ วลัยเสถียร, นางเบญจมาศ อุนรัตน์
หน่วยงาน	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 9 จังหวัดนครราชสีมา
ปีงบประมาณ	2562

บทคัดย่อ

โรคพิษสุนัขบ้ายังเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของเขตสุขภาพที่ 9 เนื่องจากยังพบผู้เสียชีวิตติดต่อกันตั้งแต่ปี พ.ศ.2560-2562 ความรอบรู้ด้านสุขภาพเป็นมาตรการหนึ่งที่สำคัญในการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า จึงได้ทำการสำรวจแบบภาคตัดขวางในกลุ่มแกนนำชุมชน อำเภอศรีนคร จังหวัดสุรินทร์เดือนมีนาคม 2562 ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรอบรู้ด้านสุขภาพ กับพฤติกรรมการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ในแกนนำชุมชนจำนวน 310 คน ได้รับการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามซึ่งมีเนื้อหา 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ความรอบรู้ด้านสุขภาพ และพฤติกรรมการป้องกันตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย หาความสัมพันธ์ด้วยค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า แกนนำชุมชนเป็นเพศหญิงร้อยละ 65.2 เพศชายร้อยละ 34.8 อายุระหว่าง 44-53 ปี ร้อยละ 47.4 เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน(อสม.) ร้อยละ 73.2 โดยแกนนำชุมชนส่วนใหญ่มีคะแนนความรอบรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.40) มีพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคพิษสุนัขบ้าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.55$, S.D. = 0.31) และความรอบรู้ด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.419$, p-value ≤ 0.001) ดังนั้นจึงควรมีการเสริมสร้างให้แกนนำชุมชนมีความรอบรู้เกี่ยวกับการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้ามากขึ้นและควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคพิษสุนัขบ้า

คำสำคัญ: ความรอบรู้ด้านสุขภาพ การป้องกันควบคุมโรค โรคพิษสุนัขบ้า

Title: Health Literacy of prevention and control of rabies, community leaders in Srinarong district, Surin Province

Researcher: Jantakarn Valaisathien, Bemjamas Unrat

Academic year: 2019

ABSTRACT

Rabies is a major problem in Health Region 9 because patients were found every year during 2017-2019. Health literacy is one of the effective measurements to prevent and control rabies. In March 2019, a cross-sectional survey was done. 310 community leaders in Sri Narong District Surin Province were selected by simple random sampling to study the relationship between health literacy and rabies control behaviors. Data were collected by using a questionnaire which had 3 parts: general information, health literacy and self-protection behavior. Data was analyzed by descriptive statistics and Pearson's product moment correlation coefficient.

The results found that community leaders were female 65.20 percent and male 34.80 percent, aged between 44-53 years old 47.40 percent, were public health volunteers 72.30 percent. Most community leaders have a health literacy score in preventing rabies at moderate level ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.40) and having self-protection behavior from rabies at moderate level ($\bar{X} = 2.55$, S.D. = 0.31). Health literacy had a positive relationship with moderate level of self-protection behavior with statistical significance at 0.05 level ($r = 0.419$, $p\text{-value} < 0.001$). So health literacy in rabies prevention and control should be improve in community leaders. Factors related to rabies self-protection behaviors should be studied.

Keywords: Health Literacy Prevention and control Rabies